

Forsvarsministeriets pressemeddelelse den 19. september 1980 om offentliggørelse af brevveksling og referat af samtale mellem den amerikanske og danske forsvarsminister.

Pressemeddelelse

Efter kontakt med de amerikanske myndigheder har regeringen besluttet offentliggørelse i oversat stand af brevveksling og referat af samtale imellem den amerikanske og danske forsvarsminister.

Som tidligere meddelt er brevene af personlig art, men da den megen presseomtale kan give et fejlagtigt indtryk af korrespondancens indhold, har regeringen i dette særlige tilfælde besluttet offentliggørelsen.

Oversættelse af den amerikanske forsvarsminister Harold Browns brev af 23. januar 1980 til forsvarsminister Poul Søgaard.

23. januar 1980

Kære Poul,

Vi er begge - og har længe været - smerteligt bekendt med analyser fra NATO's militære myndigheder, der viser den vedvarende vækst i Sovjets militære potentiel og den marginale situation, som alliancens forsvar befinder sig i. Disse analyser får en ny og endnu mere ildevarslende betydning, når man ser dem i lyset af de aktioner, som Sovjet for nylig har foretaget. Det er nu bydende nødvendigt, at vi alle opfylder de højt prioriterede styrkemål og foranstaltninger indeholdt i langtidforsvarsprogrammet med henblik på at etablere en rimelig sikkerhed for, at vi kan opretholde afskrækkelsen.

Jeg ved, at Danmark står overfor store budgetmæssige problemer. Jeg kan blot sige, at der er lignende problemer i alle alliancens øvrige lande, og at den eneste virkelig gode måde at løse dem på, mig bekendt, er vejledning af offentligheden og godt lederskab. Vi må fastholde forsvarets andel af vore statsbudgetter og gøre fremskridt mod opfyldelse af målet på 3% årlig stigning, som vi alle var enige om. Hvis vi ikke gør det, så vil vi være ude af stand til at foretage de forbedringer, der er nødvendige for at give alliancen en tilstrækkelig afskrækkende virkning. Endvidere vil vi overfor Sovjetunionen tilkendegive, at NATO mangler viljen til at prioritere de foreliggende opgaver med henblik på at kunne imødegå den sovjetiske udfordring.

Danmark har pligt til at varetage forsvaret af de danske stræder og at hjælpe med at holde linien mellem Hamborg og havet. Et sammenbrud langs denne linie ville gøre en forstærkning umulig og således føre til en hurtig besættelse af Danmark. Dette ville have alvorlige konsekvenser for alliancen, fordi det ville udsætte NATO-positionen både i nord og i centrum for fare. Men det ville have særligt alvorlige konsekvenser for selve Danmark. Kun hurtige fremskridt i forbedringen af Danmarks land-, sø- og luftstyrker vil muliggøre en tilstrækkelig opfyldelse af Danmarks forpligtelser overfor alliancen. Jyske divisions overlevelsessevne er afhængig af, at der bliver fremskaffet flere antitankvåben og

artilleri med en rækkevidde, der mere modsvarer det sovjetiske potentiell. Foranstaltninger til modtagelse af forstærkninger i Danmark er også mangelfulde, i særdeleshed luftforsvar af berørte flyvestationer og modtageområder. Og selv om der var de nødvendige modtagefaciliteter, ville det ikke være muligt at komme med forstærkninger, hvis det danske forsvar ikke er i stand til at holde denne linie, indtil forstærkninger kan ankomme.

Jeg gør mit bedste for at fremskynde opstillingen af de amerikanske forstærkningsoptioner til Europa og at få oplagt mere materiel dér, men jeg vil løbe ind i alvorlig og berettiget modstand, hvis det viser sig, at vore europæiske allierede holder sig tilbage. Som jeg gjorde opmærksom på under mødet i forsvarsplanlægningskomitéen i december, står De forenede Stater overfor store krav i forbindelse med etableringen af den nødvendige sikkerhed i områder som Den persiske Golf og Sydvestasien. Det amerikanske folk forventer med rette, at vore europæiske allierede erkender denne indsats, som bidrager enormt til Europas sikkerhed, ved at man påtager sig en større del af byrden i Europa.

I forbindelse med din regerings overvejelser omkring en ny forsvarsordning vil jeg indtrængende henstille, at der indtages en fast holdning til disse spørgsmål, således som vi alle må gøre, når vi står overfor modstridende påvirkninger ved varetagelse af økonomiske og sociale hensyn. Jeg ville værdsætte, om du ville videregive mine synspunkter til statsminister Jørgensen og andre medlemmer af regeringen.

Med venlig hilsen

Harold

Oversættelse af forsvarsminister Poul Søgaards brev af 20. februar 1980 til den amerikanske forsvarsminister Harold Brown.

20. februar 1980

Kære Harold,

Mange tak for dit brev af 23. januar 1980, som bestemt beskæftiger sig med yderst alvorlige problemer af betydning for begge vore lande. I overensstemmelse med dit ønske har jeg gjort statsministeren og medlemmer af regeringen bekendt med dine synspunkter.

I dit brev refererer du - og med rette - til nødvendigheden af til stadighed at overveje virkningerne for alliancens forsvarsbestræbelser af den fortsatte vækst i den sovjetiske militære formåen, også i lyset af de seneste sovjetiske aktioner.

Der blev taget nogle væsentlige skridt på vort seneste ministermøde i december, og Danmark har for nylig i NATO selvsagt støttet forslaget om at iværksætte en analyse af de politiske såvel som militære virkninger for alliancen af den sovjetiske invasion i Afghanistan. Vi deltager naturligvis i dette arbejde, som skulle give os det nødvendige grundlag for at drage konklusionerne af denne ny situation.

Det herskende mere spændte internationale klima tjener til at understrege vigtigheden af at opretholde et troværdigt forsvar. Lad mig forsikre dig om, at vi som alliancemedlem er os vort ansvar fuldt bevidst med hensyn til bedst muligt at opfylde vore forpligtelser overfor vore alliancepartnere i den fælles sags tjeneste.

Vi erkender, at et tilstrækkeligt dansk forsvar er en forudsætning for, at vi kan modtage forstærkninger fra vore allierede i tide. I den forbindelse vil jeg gerne pege på de mærkbare fremskridt, der er opnået i forhandlingerne mellem Danmark og USA vedrørende logistisk støtte til amerikanske forstærkninger, til-delt Danmark i tilfælde af krise eller krig. Lad mig nævne "General Agreement for Lines of Communication in Denmark" af 17. september 1979, og "Memorandum of Understanding between the Chief of Defence, Denmark and the Commander-in-Chief, US Airforce (Col-located Bases)" af 22. december 1976. Det er også mit indtryk, at igangværende drøftelser mellem vore militære eksperter om y-derligere forbedringer på dette område forløber tilfredsstillen-de. Hvad jeg bl.a. tænker på, er de mere teknisk prægede arran-gementer vedrørende depoter for forhåndsoplægning til et antal amerikanske flyeskadriller på danske flyvepladser. Jeg behøver næppe at sige, hvor meget vi værdsætter de amerikanske bidrag til disse drøftelser, og ganske særlig vil jeg gerne udtrykke min taknemmelighed over din personlige indsats på forstærknings-området.

Vor faste forankring i NATO - for hvilken den seneste gal-lup-måling giver et fast grundlag, og som bekræftes ved eksisten-sen af et hjemmeforsvar på ca. 73.000 frivillige - er udgangspunk-tet for en ny forsvarsordning gældende fra 1981. Indtil nu har regeringen skitset til en sådan ordning ikke være forelagt i parlamentet. Før dette sker, ønsker regeringen at gennemføre drøftelser især med de politiske partier, som traditionelt har støttet vore flerårige forsvarsordninger. På dette tidlige sta-de kan det endelige resultat af drøftelserne ikke forudsiges, men jeg har instrueret vor faste repræsentant i forsvarsplanlæ-gningskomitéen i NATO om at holde alliancen underrettet om udvik-lingen.

Regeringens skitse til en ny forsvarsordning er baseret på detaljerede, langsigtede forsvarsplanlægningsstudier, der har til formål at tilpasse vort forsvar til 1980'ernes krav.

Det har samtidig været et erklæret mål at etablere en an-vendelig balance mellem styrkemål og styrkernes sammensætning på den ene side og de bevillinger, der kan opnås gennem forhandlin-ger på den anden side.

Jeg kan forsikre dig om, at regeringen ved forberedelserne af en ny forsvarsordning har taget hensyn til anbefalingerne i NATO-Minister vejledningerne, Langtidsforsvarsprogrammet og an-dre NATO-beslutninger. Således var målet om årlige stigninger på 3% en af de muligheder, der blev undersøgt. Regeringens fore-liggende forslag til en ny forsvarsordning er, som du ved, ba-seret på et uændret budget, men med automatisk kompensation for inflation og gældende for en fireårs-periode begyndende d. 1. a-pril 1981.

Det faktum, at skitsen ikke opfylder målet om 3% årlige realstigninger må ses i lyset af den herskende meget alvorlige økonomiske situation i Danmark. Som du vil vide, er dansk økonomi i højere grad udsat for konsekvenserne af den internationale re-cessive udvikling, end de fleste andre vestlige lande. De sti-gende energipriser lægger en tung byrde på vor handelsbalance og tvinger os til at vise den yderste budgetmæssige tilbageholden-hed på alle områder, inklusive udgifterne til forsvaret. Skitsen er - som du vil forstå - indtil videre alene et debatoplæg og både forsvarsstrukturen og selve budgettet vil blive genstand for fri forhandling.

Det er imidlertid trods de begrænsede ressourcer, der er til rådighed, min faste overbevisning, at det vil vise sig muligt at skabe et troværdigt og tilstrækkeligt forsvar. Et af hovedmålene, der sigtes mod i en ny forsvarsordning, er mere fleksibilitet ved afsætningen af økonomiske midler til de forskellige forsvarsopgaver. Et sådant mindre stift system skulle øge muligheden for en effektiv udnyttelse af de til rådighed værende ressourcer og bidrage til, at vi kan koncentrere vor indsats på områder af særlig vigtighed.

Lad mig endelig forsikre dig om, at den danske regering omhyggeligt vil tage indholdet af dit brev i betragtning ved udarbejdelsen af vor nye forsvarsordning. Især vil vi erindre os dine konkrete forslag til forbedringer på visse områder, inklusive luftforsvaret af flyvepladser og modtageområder. Vi vil også med stor interesse og opmærksomhed lytte til NATO's vurderinger og militære råd, når de formelle konsultationer i overensstemmelse med vedtagne NATO-procedurer iværksættes. Jeg kan tilføje, at dette vil finde sted i passende tid før en endelig beslutning om den nye danske forsvarsordning.

Med venlig hilsen

Poul

Oversættelse af den amerikanske forsvarsminister Harold Browns brev af 18. april 1980 til forsvarsminister Poul Søgaard.

18. april 1980

Kære Poul,

Jeg blev meget opmuntret ved den støtte, NATO-medlemmerne gav til vore fase I/II-programmer på det udvidede forsvarsplanlægningskomité-møde den 14. april og ved den fornyede bekræftelse af 3% målsætningen fra Forbundsrepublikken Tyskland, Storbritannien, Norge, Canada, Italien, Holland og Luxembourg. Jeg var også glad for at høre, at Danmark vil tage situationen i Sydvestasien i betragtning ved udformningen af en ny forsvarsordning.

Jeg er imidlertid bekymret over virkningerne af din regerings forslag til en ny forsvarsordning baseret på et uændret pristalsreguleret budget. Dette forslag vil, forstår jeg, kunne resultere i alvorlige reduktioner, så som nedlæggelse af en brigade på Sjælland, en kampflyeskadrille og 12 krigsskibe, så vel som en personelreduktion på mere end 4.000 mand. Selv en 3% årlig stigning i forsvarsbudgettet over en 10 års periode ville ifølge Danmarks svar på forsvarsplanlægnings-spørgeskemaet for 1979 ikke være tilstrækkeligt til at afhjælpe det nuværende danske nationale forsvarsefterslæb, dække stigningen på infrastrukturbudgettet og bidrage til AWACS (NATO's luftbårne varslings-system), samt opfylde alle langtidsforsvarsprogrammets anbefalinger og NATO's styrkemål.

Jeg frygter, at Danmarks væbnede styrker ikke uden en vægtig forsvarsordning vil være i stand til at løse de opgaver, der ifølge den danske forsvarslov påhviler dem: øjeblikkelig at imødegå et angreb på dansk territorium; om muligt at neutralisere angrebet eller som minimum at sikre tilstrækkelig tid og rum til, at allierede forstærkninger kan ankomme og sættes ind; og at bidrage til det samlede allierede forsvar af BALTAP-området med henblik på at tilbagevise fjendtlige hær-, luft- og flådestyrker.

Med mindre Danmark er og opfattes som værende i stand til at løse disse opgaver, vil jeg finde det overordentligt vanskeligt overfor Kongressen og den amerikanske offentlighed at retfærdiggøre forpligtelser til at forstærke Danmark og oplagre materiel dér. En beslutning om at påtage sig sådanne forpligtelser ville være en national, amerikansk beslutning, ligesom niveauet for Danmarks egne forsvarsbestræbelser beror på en national, dansk beslutning.

Jeg føler mig nødsaget til endnu engang at understrege, at både præsident Carters administration og vor Kongres interesserer sig meget for, hvorledes alliancen lever op til 3%-målsætningen. Tidligere har vi forklaret Danmarks ringe opfyldelse heraf ved at pege på, at den gældende fireårige forsvarsordning blev indgået før vedtagelsen af 3%-målsætningen. Denne forklaring blev imidlertid draget i alvorlig tvivl som følge af den danske beslutning om at reducere forsvarsudgifterne med 100 mio. kr. i 1980, et af årene omfattet af ordningen. Kongressen vil derfor meget nøje holde øje med den danske beslutning om en ny forsvarsordning.

Jeg håber, at mit brev og vor redegørelse vedrørende Sydvestasien vil være dig til hjælp, når du skal gøre dine kolleger bekendt med denne nye situations konsekvenser for NATO's forsvarsbudgetter og planlægning.

Med venlig hilsen

Harold

Konklusionsreferat fra mødet mellem den amerikanske forsvarsminister Harold Brown og forsvarsminister Poul Søgaard i Bruxelles den 13. maj 1980.

Under mødet på tomandshånd med den amerikanske forsvarsminister i Bruxelles den 13. maj 1980 har jeg givet udtryk for, at jeg er enig med Brown i, at der skal opretholdes et troværdigt forsvar, og at Danmark erkender sit ansvar som medlem af NATO. Jeg har også sagt, at vi naturligvis er klar over, at et tilstrækkeligt dansk forsvar er en forudsætning for i rette tid at modtage allierede forstærkninger. Jeg har endvidere gennemgået den forventede procedure op til forelæggelsen af en ny forsvarslov i Folketinget, herunder forhandlingerne med de nuværende forligspartier, og jeg har understreget, at det er vigtigt for os, at mål og midler er sammenfaldende i den nye ordning, som forhandlingerne måtte føre til.

Endelig har jeg bekræftet, at regeringens oplæg til drøftelserne om et nyt forsvarsforlig er baseret på et uændret budget, der vil blive reguleret for alle løn- og prisstigninger. I den forbindelse har jeg understreget, at vi naturligvis vil tage Brown's og andre kompetentes herunder NATO's vurderinger med i vore overvejelser.

Harold Brown gav under samtalen i Bruxelles udtryk for sine vanskeligheder ved at få den amerikanske Kongres til at forstå, at et så rigt land som Danmark ikke skulle kunne opfylde sine forpligtelser, som man trods alt var gået med til at ville prøve at gennemføre, d.v.s. en 3% forhøjelse af forsvarsbudgettet.